

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia 20 kwietnia 2010 r.

Tekst jednolity

**Ksiądz
Bogdan Kordula
Dyrektor
Caritas Archidiecezji Krakowskiej
ul. Michała Ossowskiego 5
30-656 Kraków**

P/09/001
LKR-4100-16-02/2009

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (t.j. Dz. U. z 2007 r. nr 231, poz. 1701), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła kontrolę Caritas Archidiecezji Krakowskiej w Krakowie (zwanej dalej „Caritas”) w zakresie prawidłowości udzielania i rozliczania dotacji na zadania zlecone podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych przez organy administracji rządowej w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole (którego podpisania pismem z dnia 29 marca 2010 r. odmówił Ksiądz Dyrektor) oraz omówione na naradzie pokontrolnej w dniu 30 marca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie spełnianie przez Caritas wymogów uprawniających do ubiegania się o powierzenie przez organy administracji rządowej realizacji zadań publicznych, natomiast negatywnie sposób rozliczenia części dotacji z budżetu państwa przyznanych na realizację zadań objętych kontrolą. Prowadzona w badanym okresie dokumentacja nie zapewniała pełnej informacji o sposobie wydatkowania środków publicznych. Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny cząstkowe.

1. Caritas spełniała ustawowe wymogi uprawniające do ubiegania się o powierzenie lub wsparcie realizacji zadania publicznego. Jest kościelną osobą prawną, instytucją

charytatywno-opiekuńczą, posiadającą od maja 2004 r. status organizacji pożytku publicznego. Zakres działalności statutowej Caritas mieścił się w zakresie zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.) zwanej dalej „udpp”. NIK nie wnosi uwag do zasobów rzeczowych, przygotowania i doświadczenia pracowników do wykonywania zadań w okresie składania ofert i ich realizacji. Caritas posiadała potencjalne możliwości realizacji zadań publicznych.

2. W kontrolowanym okresie Caritas zawarła 13 umów na realizację zadań publicznych dofinansowanych z dotacji udzielonych przez Ministrów i Wojewodę Małopolskiego w łącznej kwocie 667.800 zł, w tym:

- na podstawie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 ze zm.) 11 umów z Wojewodą Małopolskim, na łączną kwotę dotacji w wysokości 552.800 zł,
- na podstawie ustawy udup 1 umowę z Ministrem Zdrowia w sprawie udzielenia dotacji w wysokości 85.000 zł,
- na podstawie ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o przejęciu przez Państwo dóbr martwej ręki, poręczeniu proboszczom posiadania gospodarstw rolnych i utworzeniu Funduszu Kościelnego (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.) 1 umowę z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie udzielenia dotacji w wysokości 30.000 zł.

Środki z dotacji otrzymane na podstawie umów zawartych w 2008 r. zostały rozliczone jako wykorzystane w całości.

3. NIK ocenia negatywnie, pod względem formalnym, sporządzenie przez Caritas 3 ofert, które stanowiły integralną część 3 umów (na ogółem 11) zawartych z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim w Krakowie w sprawie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, o łącznej wartości 113 600 zł. Zostały one sporządzone niezgodnie z wymogami rozporządzenia z dnia 8 marca 2005 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia wzoru oferty podmiotu uprawnionego (Dz. U. Nr 44, poz. 427). Stwierdzone w badanych ofertach nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- nieprzedstawienia kalkulacji paczek świątecznych w ofercie dot. umowy nr 2/B/PS/2008 (ich koszt pokryty z dotacji wynosił 4.000 zł);
- niepodania kalkulacji kosztów turnusów i kosztów dojazdu w ofercie dot. umowy nr 5B/PS/2008 o przyznanie dotacji w kwocie 82.000 zł na realizację zadania pn. „Wsparcie rodzin i opiekunów – turnusy rehabilitacyjne dla osób

niepełnosprawnych i starszych”. Podano jedynie, że koszt pobytu jednej osoby niezależnie od ośrodka wynosi 950 zł;

- niepodania na jakiej podstawie przyznano środki z Urzędu Miasta Krakowa w kwocie 45.000 zł (umowa nr 3/PS/2008), co było wymagane zapisami zawartymi we wzorze stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia w sprawie określenia wzoru oferty. Nadmienić należy, że oferta nosiła datę 11 czerwca 2008 r. natomiast aneks z UMK został podpisany w dniu 5 maja 2008 r.

4. NIK negatywnie ocenia realizację zadania objętego umową 5B/PS/2008. W wyniku szczegółowej kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły niepełnej realizacji zadania pn. „Wsparcie rodzin i opiekunów – turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych i starszych” objętego umową nr 5B/PS/2008, na które Caritas otrzymała dotację w kwocie 82.000 zł. Z turnusów rehabilitacyjnych skorzystało 69 osób, tj. o 25 osób mniej aniżeli określono w umowie (w tym z pobytu w DWR Zembrzyce skorzystały 52 osoby, a nie 77 osób jak podano w sprawozdaniu z realizacji zadania) natomiast dotacja została rozliczona jako wykorzystana w całości. Kwota dotacji bezpodstawnie rozliczonej jako wykorzystana w 2008 r. wyniosła 23.750 zł (licząc wg ceny ofertowej). Ponadto analiza wszystkich rachunków przedstawionych w rozliczeniu wykorzystania środków z dotacji wykazała, że ujęto w nich wydatki na kwotę łączną 9.658 zł nie były związane z kosztami realizacji turnusów objętych ww. umową.

Ponadto w przypadku turnusu zorganizowanego przez ZOL Zator umowny termin jego realizacji został przekroczony. Trzy osoby brały udział w turnusie w okresie od 22 grudnia 2008 r. do 5 stycznia 2009 r. Koszty nieprzynależne do umownego okresu realizacji zadania wyniosły kwotę 950 zł.

5. NIK ocenia negatywnie 6 spośród 10 sporządzonych przez Caritas w kontrolowanym okresie sprawozdań z realizacji zadań z udziałem dotacji, o wartości łącznej dofinansowania 208.600 zł (stanowiącej 58,5% z ogólnej kwoty dotacji 356.600 zł na 10 umów). Wszystkie sprawozdania zostały przedłożone w obowiązującym terminie, lecz były jednocześnie niekompletne, nierzetelne, jak również sporządzone niezgodnie z wymogami rozporządzenia z dnia 8 marca 2005 r. Ministra Polityki Społecznej w sprawie określenia wzoru sprawozdania z realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej (Dz. U. Nr 44, poz. 428).

W analizowanych sprawozdaniach stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości:

- umowa nr 6760/2/4/2008 - rozliczenie środków nie odpowiadało danym zawartym w ofercie, gdyż nie podano pełnej zrealizowanej wartości zadania i faktycznego udziału środków własnych;
 - umowa 2/B/PS/2008 - podawane rezultaty realizacji zadania nie miały związku z zakresem ustalonym w ofercie stanowiącej integralną część umowy, informacja o wydatkach poniesionych na zadanie (21.965,06 zł) zawarta w sprawozdaniu nie korelowała z danymi zawartymi w ofercie (12.100 zł) i zestawieniu faktur (8.153,22 zł);
 - umowy 2/B/PS/2008, 3/PS/2008, 2/PS/2008, 4B/PS/2008 - treść merytoryczna sprawozdań nie odpowiadała założeniom ofertowym, nie odnoszono się w nich do wszystkich zamierzonych działań wyspecyfikowanych w ofercie, prezentowano w nich łączne efekty i koszty realizacji zadań realizowanych na podstawie odrębnych umów;
 - umowa nr 5B/PS/2008 - w sprawozdaniu z realizacji zadania (na kwotę ogółem 82.000 zł) podano m.in., że zadanie zostało wykonane w 100%, podczas gdy w turnusach rehabilitacyjnych udział wzięło o 25 osób mniej niż przewidywała umowa.
6. Negatywnie ocenia się sposób prowadzenia ewidencji księgowej w zakresie kosztów zadań realizowanych w 2008 r., dofinansowanych z dotacji. Sposób ujmowania w niej kosztów nie zapewniał ich przejrzystości i nie dawał gwarancji rzetelnego rozliczenia z wykorzystania środków publicznych.

Ewidencja ta nie spełniała wymogów art. 132 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.). W artykule tym postanowiono, że jednostki, którym udzielona została dotacja, o której mowa w art. 130 i w art. 131 ust. 1, są obowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Art. 131 ust. 1. ustawy o finansach publicznych stanowi, że dysponent części budżetowej może zlecić organizacji pozarządowej realizację swoich zadań na podstawie zawartej z tą organizacją umowy, przyznając jednocześnie dotację celową na realizację tych zadań.

W szczególności:

- umowa nr 6760/2/4/2008 – w ewidencji dot. kosztów Przytuliska dla Bezdomnych Mężczyzn (konto 528-00 do 528-24) nie oznaczono wydatków sfinansowanych z dotacji udzielonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, do czego

zobowiązywały postanowienia § 5 ww. umowy; umowa nr 3/PS/2008 – koszty sfinansowane ze środków Wojewody ujęte w ewidencji nie odpowiadały kwotom przedstawionym w sprawozdaniu z realizacji zadania (m.in. różnica w poz. różne koszty wynosiła 281,95 zł);

- umowa nr 2/B/PS/2008 – w ewidencji księgowej jako koszty pokryte ze środków Wojewody wykazano m.in. koszty wynagrodzeń w kwocie 2.900 zł, w tym pokryte ze środków własnych (300 zł). Jako koszty sfinansowane z dotacji wykazano kwotę 8.153,19 zł, tj. większą od otrzymanej dotacji o 1.553,19 zł;
 - umowa nr 2/PS/2008 - w ewidencji nie wyszczególniono kosztów wynagrodzeń sfinansowanych ze środków Wojewody na kwotę 20.149,99 zł;
 - umowa nr 6B/PS/2008 – w ewidencji księgowej wykazano, że ze środków Wojewody sfinansowano koszty w wysokości 46.913,06 zł, tj. w kwocie wyższej od otrzymanej dotacji o 6.913,06 zł,
 - umowa nr 5B/PS/2008 - koszty ogółem zadania wykazane w sprawozdaniu z realizacji zadania objętego umową nr 5B/PS/2008 w kwocie 94.303,76 zł, w tym z dotacji – pokryte w wysokości 82.000 zł nie były zgodne z danymi wykazanymi na koncie 545-001% do 545-20 – koszty turnusów rehabilitacyjnych organizowanych ze środków Wojewody Małopolskiego. Obroty tego konta, zarówno po stronie Wn jak i Ma, wyniosły 95.517,34 zł, w tym darowizny rzeczowe 12.082,71 zł. Na koncie tym nie wykazano żadnych kosztów dot. zużycia materiałów, artykułów spożywczych, środków czystości, kosztów utrzymania, usług obcych i usług lekarskich. W poz. usługi transportowe wykazano kwotę 5.000 zł dot. faktury wystawionej przez JDG „Dar Serca”. W poz. amortyzacja wykazano jedynie wartość chłodziarki, innych pozycji wyposażenia nie wykazano, pomimo że – jak wynika z przedstawionych rachunków - zakupów takich dokonano. W poz. zużycie wody, energii i gazu wykazano jedynie kwotę 1.213,62 zł. Rachunki za media, opisane jako płatne ze środków Wojewody (dot. DWR Zembrzyce i DWR Zebrzydowice) dotyczyły kwotę 7.286,30 zł.
7. Negatywnie ocenia się niedokonanie zamknięcia ksiąg rachunkowych za rok 2008 w terminie określonym art. 12 ust. 4 ustawy o rachunkowości. Zostały one zamknięte dopiero podczas kontroli NIK, w dniu 23 września 2009 r. Dane były przechowywane w tzw. buforze, co umożliwiało dokonywanie zmian w księgach rachunkowych po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Caritas. Niezgodność sald w kwocie 4.973,26 zł

(na podstawie wydruków z ksiąg rachunkowych odpowiednio z dnia 24 lipca 2009 r. i 11 grudnia 2009 r.) stwierdzono w odniesieniu do konta 534-001 - 534-23 WM za rok 2008, na którym ujęto koszty dotyczące m.in. realizacji zadania pn. „Zwiększenie potencjału i aktywizacja Caritas oraz profesjonalizacja jej działań”.

Zgodnie z postanowieniami art. 4 ust. 1 jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową, finansową oraz wynik finansowy.

Caritas nie aktualizowała na bieżąco przyjętych zasad rachunkowości, co było niezgodne z postanowieniami art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Stwierdzono m.in., że obowiązujący plan kont nie zawierał kompletnego wykazu kont księgi głównej. Nadmienić należy, że w trakcie kontroli NIK dokonano ich aktualizacji.

Za opisaną w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości w zakresie rachunkowości – zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości – odpowiada Zarząd Caritas.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Sporządzanie ofert na realizację zadań publicznych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, a w szczególności przedstawianie rzetelnych kalkulacji kosztów.
2. Przedstawianie w sprawozdaniach z realizacji dotowanych zadań rzetelnych danych w zakresie efektów i poniesionych kosztów.
3. Prowadzenie wyodrębnionej ewidencji finansowo-księgowej dotyczącej wydatków na realizację zadań dotowanych z budżetu państwa, w stopniu umożliwiającym określenie ich rzeczywistych kosztów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Księdza Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków bądź przyczynach ich niepodjęcia.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Księdzu Dyrektorowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Podpisała: Jolanta Stawska – wicedyrektor Delegatury w Krakowie

Otrzymują:

1. Adresat
2. Departament Administracji Publicznej NIK
3. Akta kontroli